

Anna Piechnik

Uniwersytet Jagielloński

ORCID: 0000-0002-6116-5939

e-mail: anna.piechnik@uj.edu.pl

POLSZCZYZNA TECHNOLOGÓW ŻYWNOŚCI (WYBRANE ZAGADNIENIA)

POLISH LANGUAGE OF FOOD TECHNOLOGISTS (SELECTED ISSUES)

Abstrakt: W piśmiennictwie naukowym technologów żywności dominującym kodem komunikacyjnym stał się język angielski. Artykuł zawiera prezentację i omówienie wybranych właściwości językowych (głównie fleksyjnych i leksykalno-składniowych), ujawniających szczególnie silny wpływ języka angielskiego także na kształt polszczyzny naukowej przedstawicieli tej dyscypliny naukowej. Podstawę materiałową stanowi kilkaset artykułów kierowanych do czasopisma naukowego technologów żywności „Żywność. Nauka. Technologia. Jakość” w latach 2013–2024. Analizie poddano stronę językową tych tekstów z etapu przed redakcją językową i korektą. W tekstach zaobserwowano m.in. skłonność autorów do nieodmieniania nazwisk polskich i obcych, a także do stosowania kalk językowych z angielszczyzny oraz angielskich leksemów w sytuacjach wykraczających poza zakres zapożyczeń koniecznych czy uzasadnionych precyzją terminologiczną.

Słowa kluczowe: styl naukowy, polszczyzna technologów żywności, „Żywność. Nauka. Technologia. Jakość. Food. Science. Technology. Quality”, wpływy angielskie na polszczyznę, globalizacja, fleksja nazwisk

Abstract: In the scientific literature of food technologists, English has become the dominant communicative code. This article presents and discusses selected linguistic features (mainly inflectional and lexical-syntactic) that reveal a particularly strong influence of English on the shape of the scientific Polish used by food technologists. The material basis is several hundred articles submitted to the scientific journal of food technologists „Żywność. Nauka. Technologia. Jakość. Food. Science. Technology. Quality” in 2013–2024. The linguistic side of these texts from the stage before linguistic editing and proofreading was analyzed. The texts included, among others: authors’ tendency not to inflect Polish and foreign surnames and to use calques from English and English lexemes in situations that go beyond the scope of borrowings that are necessary or justified by terminological precision.

Keywords: scientific style, Polish language of food technologists, „Żywność. Nauka. Technologia. Jakość. Food. Science. Technology. Quality”, English influences on the Polish language, globalization, inflection of surnames

Język technologów żywności stanowi zawodową odmianę polszczyzny o prymarnej funkcji profesjonalno-komunikatywnej – jest jednym z kodów „o charakterze jawnym, w których dobór środków językowych podporządkowany jest sprawnemu i ścisłemu przekazywaniu myśli” (Grabias, 2019, s. 137), zatem niewątpliwie można go uznać za profesjolekt.

W obrębie pisarstwa naukowego wydziela się styl naukowy wspólny dla różnych dyscyplin nauki oraz odmiany profesjonalne tegoż, dla których najbardziej odróżniającą warstwą językową jest leksyka, w szczególności terminologia (Stanisław Gajda pisał w tym kontekście o języku naukowym i jego podjęzykach; 1982, s. 100–102)¹. Profesjolekt technologów żywności, bazujący na terminologii nauk biologiczno-chemicznych, technologicznych, z zakresu hodowli zwierząt i uprawy roślin, marketingu żywności i dziedzin pokrewnych nie będzie tutaj przedmiotem opisu.

W piśmiennictwie naukowym technologów żywności dominującym kodem komunikacyjnym stał się język angielski. Celem niniejszego artykułu jest zatem zaprezentowanie i omówienie wybranych właściwości językowych (głównie fleksyjnych i leksykalno-składniowych), ujawniających szczególnie silny wpływ języka angielskiego na kształt polszczyzny naukowej przedstawicieli tej dyscypliny naukowej.

Materiał badawczy stanowią artykuły przyjęte do druku w czasopiśmie naukowym „Żywność. Nauka. Technologia. Jakość”, wydawanym przez Wydawnictwo Naukowe Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności. Periodyk ten zaczął wychodzić w roku 1994 – po początkowym kilkuletnim okresie nieregularnego ukazywania się od 1999 do 2016 roku pismo było dwumiesięcznikiem, a od 2017 roku stało się kwartalnikiem. Od 2009 roku czasopismo jest opatrzone podwójnym tytułem: polskim i angielskim („Żywność. Nauka. Technologia. Jakość. Food. Science. Technology. Quality”). Od kilku lat w tym czasopiśmie publikowane są artykuły nie tylko w języku polskim, ale także w angielskim – jednak te pisane po polsku dominują (na kilka lub kilkanaście polskich tekstów przypada 1–2 po angielsku). Czasopismo zamieszcza artykuły badawcze i przeglądowe z zakresu nauk o żywności. Wymogi redakcyjne narzucają autorom wewnętrzny układ tekstu, podzielonego na sześć części: Wprowadzenie (zakończone celem pracy), Materiał i metody badań, Wyniki i dyskusja, Wnioski, Literatura, Streszczenie. Pod względem kompozycyjnym artykuły są zatem dość schematyczne. Poza innymi zaleceniami formalnymi w obrębie wymagań merytorycznych wydawca wskazuje, że artykuły powinny zostać napisane „zwięźle, według zasad pisowni

¹ Jak zauważa Tomasz Kurdyła: „O ile [styl naukowy] [...] jest jeden, w miarę spójny i obowiązuje we wszystkich dziedzinach nauki, o tyle to, co najbardziej język naukowców wyróżnia, a więc swoista terminologia (i profesjonalizmy), jest już dla poszczególnych dziedzin odmienne, hermetyczne (nie licząc terminów ogólnonaukowych). W gruncie rzeczy natura terminologii naukowych, ich funkcje, okoliczności użycia są te same, co leksyki socjolektalnej, ściślej zaś profesjonalnej, czyli zawodowej i hobbystycznej (choć wariantywność jest w niej mocno ograniczona – to jednak występuje). [...] Także z perspektywy socjologicznej środowiska naukowe można traktować jako grupy społeczne, a więc społecznie ograniczone wspólnoty zawodowe i komunikacyjne. Dlatego słownictwo, a właściwie słownictwa naukowe należą do odmian zawodowych, profesjolektów” (Kurdyła, 2023, s. 25).

polskiej, z zachowaniem poprawnego i obowiązującego nazewnictwa fachowego” (wydawnictwo.pttz.org). Artykuły w czasopiśmie są recenzowane, a następnie przechodzą redakcję językową. Niemal każdy tekst publikowany w „Żywności...” jest wieloautorski (artykuły mają od dwóch do nawet kilkunastu współautorów). Oglądowi zostaną tu poddane teksty przyjęte do druku i będące na etapie poprzedzającym redakcję językową, zatem w postaci nadesłanej przez autorów. Materiał obejmuje artykuły z ostatnich 11 lat (od 2013 do 2024 roku). Indywidualny styl autorów różni poszczególne teksty, jednak uwaga zostanie zwrócona na pewne właściwości językowe wspólne dla tych artykułów (lub co najmniej częste).

Cechą charakterystyczną analizowanych tekstów jest regularne i konsekwentne nieodmienianie nazwisk – nie zaobserwowano w tych artykułach nazwisk błędnie odmienionych, natomiast ich unieruchomienie fleksyjne to zjawisko częste. Skłonność do nieodmieniania nazwisk jest rozpowszechniona w różnych rejestrach polszczyzny, szczególnie w wariantcie pisanym komunikacji administracyjno-urzędowej, w tekstach prawniczych czy w oficjalnej odmianie polszczyzny mówionej niektórych grup zawodowych, np. księży (por. Kurek, 2019; Drabik, Załazińska, 2023, s. 125). Halina Kurek, opierając się na ustaleniach licznych badaczy, wskazuje szereg czynników zewnętrznojęzykowych wpływających na odfleksyjnianie nazw własnych, wśród nich: brak wiedzy o odmianie nazwy, prestiż funkcji i obawę przed ewentualnym ośmieszeniem osoby przez utożsamienie nazwiska z wyrazem pospolitym, przejmowanie wzorów obcojęzycznych, ekonomię językową oraz urzędową stabilizację głównie form mianownikowych (Kurek, 2019, s. 56).

W przypadku tekstów tworzonych przez technologów żywności, dla których podstawowym źródłem wiedzy profesjonalnej są anglojęzyczne publikacje naukowe², wspomniane obcojęzyczne wzory wydają się szczególnie ważne. Czynnikiem ten łączy się z wysokim prestiżem języka angielskiego w nauce we współczesnym, zglobalizowanym świecie. Polszczyzna dla pracowników naukowych wielu dyscyplin (nauk ścisłych, medycznych, informatycznych, technicznych) pracujących w polskich uniwersytetach i placówkach naukowych przestaje być kodem transmisji wiedzy. Zastępuje ją angielszczyzna, pozwalająca na swobodny przepływ informacji i międzynarodową współpracę. Zagadnienie to – w kontekście zagrożenia dla wszechstronnego rozwoju języka polskiego – przedstawiał m.in. Kazimierz Sikora³. Dorobek publikacyjny badaczy będących autorami analizowanych tekstów także jest głównie anglojęzyczny. Teksty naukowe pisane w języku polskim ujawniają zatem pewne nawyki stosowane w ślad za publikacjami anglojęzycznymi. Ponieważ bezwyjątkową zasadą w publikacjach technologów żywności jest niepodawanie imion cytowanych autorów, nazwisko w postaci nieodmienionej znacząco obniża komunikatywność przekazu. Kwestia ta dotyczy zarówno nazwisk obcych, jak i polskich, por.

² Spisy bibliograficzne artykułów stanowiących bazę materiałową niniejszego tekstu składają się niemal wyłącznie z publikacji w języku angielskim.

³ Por. referat K. Sikory pt. *Pozycja języka polskiego w nauce podczas konferencji zorganizowanej w 100-lecie TMJP pod nazwą Język polski – między tradycją a współczesnością* (Kraków, 27–29 maja 2021 r.).

Definicja kohezyności budzi wiele kontrowersji, jednak według **Rosenthal** i **Thompson** [27] definicja podana przez **Szcześniak** [28] w odniesieniu do analizy TPA jest bardzo dobrze dobrana⁴.

Bazując na [...] wynikach przedstawionych przez **Smulek** i **Jarzębski** zdecydowano się na wykorzystanie optymalnych kompozycji emulsji wyznaczonych przy użyciu zmodyfikowanej metody projektowania eksperymentu **Box–Behnken**⁵.

Średnia zawartość kadmu w płatkach kukurydzianych wynosiła 0,019 mg/kg i była wyższa niż w ilości stwierdzanej w badaniach **Orzeł** i **Styczyńska** [9] – 0,009 mg/kg oraz **Siebielec** i **Siebielec** [7] – 0,001 mg/kg⁶.

W przypadku szczepu nr 1, analiza genetyczna pozwoliła potwierdzić zgodność z deklaracją producenta, jak i możliwą błędną identyfikację tego gatunku w teście API, opisaną wcześniej przez **Zawistowska-Rojek**⁷ i *wsp.* [20].

W badaniach **Wrzodak** i **Szwejda-Grzybowski**⁸ [32] sucha substancja świeżego buraka przed procesem fermentacji wyniosła $15,4 \pm 0,9 \%$ i $16,5 \pm 0,7 \%$ w zależności od badanej odmiany.

Metodę szczegółowo opisano w pracy **Czarnowska-Kujawska** i **Paszczyk**⁹.

W badaniu przeprowadzonym przez **Rzepkowska**¹⁰ i *wsp.* [23] również wyizolowano *L. plantarum* z serwatki ekologicznej.

W badaniu **Łepecka**¹¹ i *wsp.* [12] określono wartości aw ekologicznych serów kwasowo-podpuszczkowych, które również mieściły się w zakresie $0,91 \div 1,00$, gwarantującym dobry wzrost wszystkich drobnoustrojów [...].

Z nieodmienianiem wyrazów innych niż nazwiska można się w analizowanych artykułach spotkać o wiele rzadziej, por. np. nieodmienianie *bara*, jednostki miary ciśnienia:

Podobny efekt uzyskano w przypadku soków z owoców cytrusowych homogenizowanych w **50 bar**. Na podstawie tych badań stwierdzono, że wykorzystanie ciśnienia 200 **bar** umożliwia redukcję wielkości cząstek nie powodując negatywnych zmian m.in. zmiany barwy produktu.

Niektóre artykuły (zwłaszcza dotyczące marketingu żywności) ujawniają nadmierne, nieuzasadnione korzystanie ze słownictwa języka angielskiego włączanego w polski tekst na zasadzie cytatu, w sposób negatywnie wpływający na spójność

⁴ Badacze wymienieni w przytoczeniu to Andrew J. Rosenthal, Paul Thompson oraz Alina Szcześniak.

⁵ Wymienieni badacze to Wojciech Smulek, Maciej Jarzębski, George Box oraz Donald Behnken.

⁶ Wymienieni badacze to Dagmara Orzeł, Marzena Styczyńska, Sylwia Siebielec oraz Grzegorz Siebielec.

⁷ Anna Zawistowska-Rojek.

⁸ Anna Wrzodak i Justyna Szwejda-Brzozowska.

⁹ Marta Czarnowska-Kujawska, Beata Paszczyk.

¹⁰ Anna Rzepkowska.

¹¹ Anna Łepecka.

stylistyczną wywodu oraz znacznie utrudniający jego zrozumienie. Wiąże się to ze stosowaniem w tekście naukowym socjolektalnych elementów leksykalnych, tzw. *korpomowy* – hermetycznego kodu silnie nasyczonego różnego typu angielskimi zapożyczeniami (por. Mańczak-Wohlfeld, 1995, s. 73; Cierpich, 2019), por.

Co więcej, sama kampania **wygenerowała w digitalu buzz i hype** o wartości reklamowej blisko 86 mln zł netto [...].

Wybór [...] nie był przypadkowy, a stanowił efekt dogłębnej analizy rynkowej, która wykazała, że odpowiedź na **insight** grupy docelowej 9–17 lat można znaleźć w tej właśnie grupie influencerów.

Celem zaprezentowanych badań jest studium przypadku, polegające na analizie ogólnodostępnych artykułów internetowych opisujących zjawisko ponadnormatywnego popytu na lody **brandowane** przez popularnych w Polsce youtuberów.

Podobną krytykę wyrażano pod adresem pozostałych produktów **brandowanych** marką Ekipy Friza, zwracając przy tym uwagę na rosnący problem otyłości u dzieci w Polsce.

Warto przy tym zauważyć, że zaczerpnięte wprost z języka angielskiego słowa *buzz* (ang. ‘poruszenie’), *hype* (ang. ‘szum’) czy *insight* (ang. ‘zrozumienie, wgląd’) w żadnym miejscu tekstu nie są objaśniane. Podobnie zresztą jak imiesłów *brandowany*, zaadaptowany tu morfologicznie do polszczyzny, pochodzący od ang. *to brand* ‘występować pod jakąś marką, być oznaczanym jakąś marką’¹². Kłóci się to z zasadą jednoznaczności i klarowności przekazu oczekiwaną od stylu naukowego.

Niektóre części artykułów są zawsze podawane w dwóch wersjach: polskiej i angielskiej. Należą do nich opisy w elementach wizualizujących treść: tabele, wykresy, grafy, rysunki. Ponieważ tekst polski zapisywany jest obok angielskiego, łatwo zauważyć silne wpływy angielszczyzny na polskie konstrukcje, które są często kalkami angielskich sformułowań. *Próba losowa* czy *badanie losowe* to, dla przykładu, *próba randomizowana* i *badanie randomizowane* (od ang. *random* ‘przypadkowy, losowy’).

Przymiotnik *randomizowany* w znaczeniu ‘losowy’ jako element przywołanej konstrukcji pojawia się także w tekście ciągłym, por.

W pracy skoncentrowano się głównie na danych pochodzących z metaanaliz, przeglądów systematycznych czy **randomizowanych** kontrolowanych badań interwencyjnych (Tabela 1), natomiast omówienie wyników z badań modelowych, ma charakter pomocniczy i służy wyjaśnieniu mechanizmów działania opisywanych związków.

Potwierdzenia wymaga określenie skuteczności postbiotyków w działaniu polegającym na poprawie zdrowia człowieka. Związane jest to z przeprowadzeniem dużych, dobrze zaprojektowanych, **randomizowanych**, prowadzonych metodą podwójnej ślepej próby, kontrolowanych placebo badań klinicznych z udziałem ludzi, a także badań metabolomicznych.

¹² Wyrazy te nie należą do powszechnych zapożyczeń w polszczyźnie, nie są notowane w *Przewodniku po anglicyzmach w języku polskim* Alicji Witalisz (2016) ani w *Angielskich elementach leksykalnych w języku polskim* Elżbiety Mańczak-Wohlfeld (2004).

Konstrukcji podobnych do angielskich można by się także dopatrywać w przypadku łączenia grupy przymków o różnej rekcji z rzeczownikiem dopasowanym fleksyjnie jedynie do jednego z nich¹³, tak by długości tekstów polskiego i angielskiego były podobne – jak w poniższym przykładzie, w którym dodatkowo wzorowaniu się na konstrukcjach angielskich sprzyja rekapitulacja ustaleń badawczych przytaczana za anglojęzycznymi źródłami:

Autor [numer referencji]. / Author [reference number].	Rodzaj i ilość produktu spożywczego. / Type and quantity of food product.	Grupa badana i jej liczebność. / Study group and its size.	Schemat badania i czas trwania interwencji. / Study design and duration of intervention.
Agrawal i wsp. [2]	40 ml oliwy z oliwek zawierającej oleaceinę (310 mg/kg) i oleokantal (150 mg/kg). / 40 ml of olive oil containing oleacein (310 mg/kg) and oleocanthal (150 mg/kg).	Zdrowi ochotnicy (n=9). / Healthy volunteers (n=9).	Randomizowane, podwójnie zaślepienie z placebo. Badanie krzyżowe. Krew pobierano przed i po 2 h od podania oliwy . / Randomized, double-blind with placebo. Cross-examination. Blood was collected before and 2 h after olive oil administration
Katsa i wsp. [39]	40 ml oliwy z oliwek z zawartością 250 mg/kg oleokantalu lub 500 mg/kg. / 40 ml olive oil with 250 mg/kg oleocanthal or 500 mg/kg.	Pacjenci chorujący na cukrzycę II typu (n=10). / Patients suffering from type II diabetes (n=10).	Randomizowane, pojedynczo zaślepienie badanie krzyżowe. Pomiar przed i 4 h po posiłku z oliwą . / Randomized, single-blind, crossover study. Measurement before and 4 h after a meal with olive oil
O’Kennedy i wsp. [57]	18 g ekstraktu z 500 g pomidorów zawieszony w soku pomarańczowym (200 ml). / 18 g of extract from 500 g of tomatoes suspended in orange juice (200 ml).	Zdrowi ochotnicy (n=90). / Healthy volunteers (n=90).	Randomizowane, pojedynczo zaślepienie z placebo. Badanie przed i po 6 h od podania soku . / Randomized, single-blind with placebo. Test before and after 6 h after drinking the juice

Sporą frekwencję w analizowanych tekstach z ostatnich kilku lat ma też inne zapożyczenie angielskie: czasownik *dedykować*, a dokładniej forma imiesłowa przymiotnikowego biernego: *dedykowany* w znaczeniu ‘poświęcony, przeznaczony, skierowany do kogoś’. Imiesłów *dedykowany* wszedł do polszczyzny jako kalka z języka angielskiego (*dedicated to*, wtórnie czasownik *dedicate to*) i pierwotnie

¹³ Przy czym konstrukcje, w których sąsiadują z sobą dwa przymyki lub więcej, są przez normatywistów od dawna odradzane oraz wskazywane jako potencjalnie powodujące wykołajenia syntaktyczne (Jadacka, 2007; 2018). Nie są przez nich też łączone z wpływami angielskimi.

– jak wskazuje Piotr Zbróg – funkcjonował w informatyce w specjalistycznym, wypełniającym lukę semantyczną znaczeniu ‘oddzielny serwer, przeznaczony dla jednego użytkownika, wydzielony dla niego, specjalnego przeznaczenia (który zazwyczaj ma wyjątkowe wymagania, potrzeby co do konfiguracji, uprawnień itp.)’, np. *dedykowany serwer* (Zbróg, 2014, s. 372–373). Szybko jednak został przejęty przez branżę marketingową, turystyczną, samochodową, medialną (Zbróg 2014), stał się wyrazem modnym i ekspansywnym, pojawiającym się w użyciach niedających się uzasadnić w odwołaniu do kryterium wystarczalności¹⁴.

Wydaje się, że w języku technologów żywności imiesłów przymiotnikowy bierny *dedykowany* we wskazanym rozumieniu zaczyna się zadomawiać w prepozycji z rzeczownikiem (por. *dedykowany szczep*) oraz w różnych schematach składniowych, jak *dedykowany komu/czemu* (*dedykowany osobom w podeszłym wieku*), *dedykowany + dla kogo/czego* (*dedykowany dla grupy konsumentów*), *dedykowany + do kogo/czego* (*dedykowany do produktów, dedykowany do przetwórstwa*, por.:

W wyniku zastosowania krótkiego trybu fermentacji czosnku w **dedykowanym naczyniu** odnotowano wzrost aktywności antyoksydacyjnej [...].

Celem pracy było zbadanie wpływu stężenia soli w solance na zawartość suchej masy, teksturę, stopień związania wody i strukturę buraków żółtych fermentowanych z **użyciem dedykowanego szczepu** *Latiplantibacillus plantarum* ATCC4080.

Ze względu na przeznaczenie **żywność funkcjonalna dedykowana jest osobom w podeszłym wieku**, aktywnym fizycznie, niemowlętom, kobietom w ciąży, a także w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia chorób nowotworowych, chorób krążenia, osteoporozy i zwiększenia sprawności psychofizycznej.

Zaprojektowany napój mógłby stanowić formę żywności funkcjonalnej **dedykowanej dla konkretnej grupy konsumentów** np. z tytością, chorobami układu sercowo-naczyniowego czy zespołem jelita drażliwego, w przypadku której regularna konsumpcja mogłaby korzystnie wpływać na zdrowie.

Podkreślić należy, że do kompozycji nie wprowadzono żadnych dodatkowych środków konserwujących **dedykowanych do produktów** spożywczych, czy też często używanego w badaniach emulsji azydku sodu.

Produkty te dedykowane są do przetwórstwa w technologii wyciskania z rozdmuchem, wtryskiwania oraz do innych technologii, w tym technologii druku 3D, przy użyciu konwencjonalnych urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych.

Monika Biesaga, podkreślając dużą pojemność i nieostrość znaczeniową nadużywanego we współczesnej polszczyźnie wyrazu *dedykowany*, a przy tym towarzyszący mu „leseferyzm komunikacyjny w doborze przymików” (Biesaga,

¹⁴ Andrzej Markowski pisze, że „kryterium wystarczalności można streścić tak: pożądana, dobra jest ta innowacja, która «wypełnia lukę» w systemie nazewniczym lub ekspresywnym języka” (Markowski, 2009, s. 48).

2016, s. 10) zauważa, że „nie są to konstrukcje aprobowane w polszczyźnie ogólnej, a już z pewnością nie są składową odmiany książkowej, jak mogłoby się wydawać osobom utożsamiającym pod względem rejestru wypowiedzi znaczenie podstawowe czasownika dedykować z wzorowanymi na języku angielskim konstrukcjami imiesłowowymi” (Biesaga, 2016, s. 11).

Podsumowanie

Poczynione obserwacje nie stanowią, rzecz jasna, pełnej charakterystyki stylu naukowego technologów żywności, a problemy w artykule sygnalizowane nie dotyczą wszystkich tekstów składanych do druku w analizowanym czasopiśmie. Niektóre artykuły wskazują bowiem na dużą świadomość językową ich autorów, a także dbałość o nienadużywanie anglicyzmów czy (w nielicznych artykułach) o prawidłową odmianę nazwisk. Aktualna pozostaje bowiem uwaga Stanisława Gajdy, sformułowana przed ponad trzema dekadami:

Wobec typowego dla czasów współczesnych obniżania się poziomu językowego prac naukowych troska o stan świadomości językowej staje się bardzo aktualna. Wpływają na nią wzorce zawarte w tradycji piarstwa naukowego, wymogi stawiane przez mistrzów, opiekunów naukowych i recenzentów wydawniczych, postawy filozoficznonaukowe oraz metodologiczne panujące i przyjmowane w środowisku uczonych, przede wszystkim chyba jednak samodzielna praca autorów nad ich własnym językiem (Gajda, 1993, s. 184–185).

Powyższe obserwacje pokazują wyraźny wpływ tendencji globalizacyjnych i języka angielskiego na polszczyznę tekstów naukowych technologów żywności. Oddziaływanie angielszczyzny na te teksty znacznie wykracza poza zakres zapożyczeń koniecznych czy wynikających z potrzeb terminologicznych. Interesujące wydaje się sprawdzenie, jak ów wpływ zaznacza się w polszczyźnie naukowej innych dyscyplin, w tym humanistycznych.

Bibliografia

- Biesaga, M. (2016). Uzus a praktyka leksykograficzna (na przykładzie czasownika dedykować we współczesnej polszczyźnie). *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*, 51, 1–14. DOI: <https://doi.org/10.11649/sfps.2016.001>
- Cierpich, A. (2019). *Zapożyczenia angielskie w polszczyźnie korporacyjnej*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum.
- Drabik, B., Załazińska, A. (2023). Praktyka języka prawniczego (na przykładzie wypowiedzi aplikantów radcowskich, prokuratorskich i sędziowskich) w świetle norm poprawnościowych polszczyzny oraz kompetencji językowej i komunikacyjnej. W: J. Winiarska, A. Załazińska (red.), *Przestrzeń komunikacji. Tom jubileuszowy dedykowany Profesor Jolancie Antas* (s. 119–139). Kraków: Księgarnia Akademicka.

- Gajda, S. (1982). *Podstawy badań stylistycznych nad językiem naukowym*, Warszawa–Wrocław: Polskie Wydawnictwo Naukowe.
- Gajda, S. (1993). Styl naukowy. W: J. Bartmiński (red.), *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. Współczesny język polski* (s. 173–189). Wrocław: „Wiedza o Kulturze”.
- Grabias, S. (2019). *Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Krasowska, H. (2020). *Języki mniejszości: status, prestiż, dwujęzyczność, wielojęzyczność*. Warszawa: Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego.
- Kurdyła, T. (2023). O podziałach odmian społecznych polszczyzny i nieostrości ich granic. *Język Polski, CIII*, z. 3, 16–28.
- Kurek, H. (2019). *Przemiany fleksji nominalnej w polszczyźnie przełomu wieków XX i XXI (na przykładzie imion i nazwisk oraz apellativów)*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Mańczak-Wohlfeld, E. (2004). *Angielskie elementy leksykalne w języku polskim*. Kraków: Universitas.
- McIntosh, C. (red.). (2022). *Cambridge English–Polish Dictionary*. Cambridge University Press, <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english-polish/>
- Witalisz, A. (2016). *Przewodnik po anglicyzmach w języku polskim*. Kraków: Wydawnictwo „Jak” Andrzej Choczewski.
- Zbróg, P. (2014). Serwer dedykowany, akumulator dedykowany. *Język Polski, XCIV*, z. 4, 371–375.